

ชื่อวิจัย การพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน ประถมศึกษา
ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์
ปีที่แล้วเสร็จ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา และ (2) ประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา

การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ระยะแรก พัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยเริ่มศึกษาให้ได้องค์ความรู้ในเรื่องศูนย์การเรียนรู้การเรียนด้วยตนเองและเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นสอบถามและสัมภาษณ์ความต้องการของครูและนักเรียนประถมศึกษา จำนวน 840 คน อยู่ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำแนกเป็นครู 390 คน นักเรียน 450 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการสอบถามมาสร้างกรอบแนวคิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน นำมาปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญได้รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนรู้ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความต้องการของครูและนักเรียนประถมศึกษา และแบบสนทนากลุ่ม และต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่สอง ประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นที่โรงเรียนวัดผาสุมณีจักรและให้นักเรียนประถมศึกษา ชั้นปีที่ 4 ถึง 6 จำนวน 48 คน ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่มมารับบริการ และเรียนในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 ชุด และประเมินผลการเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบ คือปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ จุดมุ่งหมาย บทบาทและหน้าที่ เป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ การจัดการเรียน การประเมินและติดตาม สถานที่ดำเนินงาน และงบประมาณ และ (2) ขั้นตอนของการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมี 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดอุดมการณ์ ขั้นที่ 2 กำหนดการบริหาร ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ขั้นที่ 4 ผลิตสื่อและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมในศูนย์การเรียนรู้ ขั้นที่ 6 จัดการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ ขั้นที่ 7 ดำเนินการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ และขั้นที่ 8 ประเมินและติดตามการเรียนรู้ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ชุดการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง ประถมศึกษา

Research Title: The Development of Learning Center in Economic Sufficiency for Primary Students
Researchers: Wasana Taweekulasap, Associate Professor Dr.
Year: 2015

ABSTRACT

The study aims to develop the Learning Center in economic efficiency for primary students, and evaluate the quality of the Learning Center.

There were two phases in this study. The first phase was the development of the Learning Center through studying about the learning center and the economic sufficiency. There were 840 participants classified into 390 teachers and 450 primary students under the jurisdiction of the Educational Service Area in Nonthaburi Province. They were selected by simple random sampling. The data collection was implemented through questionnaires and interviews on their needs. The Learning Center was then developed and drafted upon the information obtained. The focus group of 20 experts was held in order to rectify the draft before presenting it to three specialists for verification and endorsement. The research instruments were questionnaires, interview guide, focus group questions, and the drafted model of the Learning Center. The second phase was the evaluation of the Learning Center quality. The Learning Center was founded at the Wat Pasuk Maneechak School. It provided services for the research participants: 48 primary students of year 4-6, selected through cluster sampling. They were students of the second semester in the academic year of 2013. At the Learning Center, they studied eight sets of documents about economic sufficiency, and were assessed their learning achievement through the pretest and posttest including their satisfaction in the quality of the Learning Center. The data was analyzed by the statistical values of percentage, average, standard deviation, t-test, and content analysis.

The research findings were as followed:

1. The model of the Learning Center in economic sufficiency was comprised of the Center's philosophy, vision, policy, mission, goals, functions and roles, targets, administrative structure, personnel, procedures, environmental management, the learning arrangements, monitoring and evaluation, places and budget. There were eight steps of implementation: (1) ideology determination; (2) administrative assignation; (3) analysis and prescription of contents and experiences; (4) production of learning materials and activities; (5) environmental arrangement in the Center; (6) education provision; (7) learning execution; and 8) monitoring and evaluation. In this regards, the Learning Center was evaluated to be as 'good' by the specialists.

2. The students' learning achievement of eight learning documents of the economic sufficiency was reported that the achievement of the posttest was higher than that of the pretest significantly at the statistical level of .05. The overall students' satisfaction toward the Learning Center was as 'high'. In this respect, the 'highest' level of satisfaction was on the opinion that the Learning Center provided knowledge and understanding in economic sufficiency and it could be applied to daily life.

Key words: Learning Center, economic sufficiency, primary education